

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. marts 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2023-0030-8452
Dok.: 2754269

Besvarelse af spørgsmål nr. 359 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 359 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. februar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DD).

Peter Hummelgaard

/

Tue Vemmelund

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 359 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse den gennemsnitligt udmålte straf for voldtægt?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Rigsadvokaten har forstået spørgsmålet således, at det alene vedrører voldtægter omfattet af straffelovens § 216 og dermed ikke f.eks. voldtægter ved andet seksuelt forhold end samleje, jf. straffelovens § 225, jf. § 216.

Rigsadvokaten kan herefter oplyse, at det ikke er muligt ved et elektronisk datatræk at give et retvisende billede af det gennemsnitlige straffniveau for voldtægt. Dette skyldes bl.a., at det ikke uden videre er muligt at tilvejebringe oplysninger om, hvilken type voldtægt der er tale om, eller hvorvidt der har foreligget formildende eller skærpende omstændigheder, idet der ikke sker en særskilt registrering heraf i POLSAS. Begge dele er afgørende, idet strafudmålingen i voldtægtssager sker på grundlag af en helt konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af voldtægtens karakter og øvrige foreliggende omstændigheder. Det bemærkes i den forbindelse, at der er stor forskel i straffniveauet, alt efter om der eksempelvis er tale om en voldtægt i form af samleje, hvor der ikke er samtykke, og på en overfaldsvoldtægt.

2. Rigsadvokaten kan dog mere generelt oplyse, at strafferammen er 8 år for overtrædelser af straffelovens § 216, stk. 1 (samleje med en person, der ikke har samtykket heri), og 12 år for overtrædelser af § 216, stk. 2 (samleje med et barn under 12 år, eller samleje med et barn under 15 år, når gerningspersonen er fyldt 22 år). Efter § 216, stk. 3, kan straffen efter stk. 1 stige til fængsel i 12 år, hvis voldtægten har haft en særlig farlig karakter, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 635 af 8. juni 2016, Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 98 som fremsat, side 4, at udgangspunktet for strafudmålingen for en enkeltstående fuldbyrdet overfaldsvoldtægt eller for et enkeltstående fuldbyrdet samleje med et barn under 12 år er fængsel i 3 år og 6 måneder, hvis der ikke foreligger andre skærpende omstændigheder. Et tilsvarende udgangspunkt gælder efter forarbejderne til lov nr. 226 af 15. februar 2022 for voldtægt i form af samleje med et

barn under 15 år, når gerningspersonen er fyldt 22 år, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 78 som fremsat, side 24.

Udgangspunktet for strafudmålingen for et enkeltstående fuldbyrdet samleje i andre sager om voldtægt ved vold eller trussel om vold – hvis der ikke foreligger andre skærpende omstændigheder – er fra ca. 2 år og 6 måneders fængsel til op mod 3 års fængsel. Udgangspunktet for strafudmålingen for et enkeltstående fuldbyrdet samleje med en person, der befinder sig i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen, er fængsel i 1 år og 2 måneder, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 98 som fremsat, side 4.

Med virkning fra 1. januar 2021 er straffelovens § 216, stk. 1, ændret til en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse. Det følger af forarbejderne til lov nr. 2208 af 29. december 2020, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 85 som fremsat, side 11, at der ved straffastsættelsen tages udgangspunkt i de hidtil gældende straffniveauer i tilfælde af voldtægt omfattet af den tidligere gældende bestemmelse i straffelovens § 216, stk. 1.

Af lovforslaget fremgår det endvidere, at for de forhold, der omfattes af den foreslåede nykriminalisering af samleje med en person, som ikke samtykker, vil udgangspunktet for strafudmålingen for et enkeltstående fuldbyrdet tilfælde af samleje med en person, som ikke samtykker, i de groveste tilfælde være fængsel fra 2 år og 6 måneder til op mod 3 år, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 85 som fremsat, side 16.

I mildere tilfælde, f.eks. i visse passivitetsituationer, vil der kunne være grundlag for at tage udgangspunkt i et straffniveau på fængsel i 1 år og 2 måneder, da sådanne situationer efter omstændighederne vil kunne sidestilles med de situationer, hvor forurettede befinder sig i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen. I atter andre mildere tilfælde vil der kunne være grundlag for at udmåle en straf under dette niveau, f.eks. hvor parterne har indledt et frivilligt samleje eller et samleje med samtykke, og hvor den ene part undervejs fortryder og siger fra, hvorefter gerningsmanden alligevel fortsætter samlejet, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 85 som fremsat, side 8.

Derudover bemærkes det, at der som følge af de mange forskelligartede forhold omfattet af straffelovens § 216, stk. 1, er en meget stor variation i straffene for voldtægt, og at der efter omstændighederne vil være grundlag for at udmåle straffe, som ligger væsentligt over de udgangspunkter for strafudmålingen for voldtægt, der fremgår af lovforslaget. Der vil f.eks. i almindelighed være grundlag for at udmåle en skærpet straf, hvis der som led i voldtægten er udøvet betydelig vold, hvis voldtægten

er begået over for et barn, hvis voldtægten har strakt sig over længere tid eller er begået af flere gerningsmænd, eller hvis gerningsmanden er trængt ind i et privat hjem og her begår voldtægt, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 85 som fremsat, side 16.

I sidste ende vil strafudmålingen dog altid bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og de angivne strafniveauer vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens 10. kapitel.

Rigsadvokaten skal afslutningsvist bemærke, at de ovenfor gennemgåede udgangspunkter for strafniveauet fra forarbejderne ligeledes er afspejlet i Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om seksualforbrydelser, pkt. 5.”